

z dnia 28 marca 2018r.

w sprawie programu wspierania rodziny na lata 2018-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. 2017r., poz. 1875), art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. 2017r., poz. 697) **uchwala się, co następuje:**

§ 1. 1. Przyjmuje się do realizacji **Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020** zwany w tekście Programem.

**Rozdział I
DIAGNOZA SPOŁECZNA**

§ 2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Szcząncu obejmuje szeroko rozumianym wsparciem 206 rodzin. Pośród nich jest 7 rodzin wielodzietnych i 8 rodzin niepełnych. Najczęstszym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej było posiadanie niskich dochodów oraz bezrobocie. Pośród korzystających 112 rodzin korzystało ze wsparcia w szczególności z powodu ubóstwa, 84 rodzin z powodu bezrobocia, 62 z powodu niepełnosprawności, 5 z powodu problemu alkoholowego, 2 z powodu długotrwałej choroby, 14 z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych, 37 z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa. Bezrobocie jest głównym czynnikiem sprawczym ubóstwa. Niesie za sobą nie tylko niedostatek ale też i negatywne skutki w zakresie funkcjonowania rodziny. Prowadzi często do zachowań dewiacyjnych w rodzinie, utrzymania nałogów, marginalizacji, obniżenia poziomu potrzeb bytowych i całokształtu bytowania. W konsekwencji generuje występowanie patologii społecznej oraz nieradzenie sobie w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych. W rodzinach takich często występuje alkoholizm, złe warunki socjalno-bytowe, problemy w zakresie opieki nad dziećmi. Złe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny. Brak odpowiedniego specjalistycznego wsparcia dla takich rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością odebrania dzieci ze środowiska naturalnego i umieszczenia ich w pieczy zastępczej. W pieczy zastępczej w roku 2017 r. umieszczonych z terenu Gminy Szczaniec było 7 dzieci. W rodzinach zastępczych spokrewnionych przebywa 2 dzieci, w rodzinach zastępczych specjalistycznych 5 dzieci. W zakresie tym zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina Szczaniec współfinansowała pobyt dzieci w rodzinach zastępczych. W roku 2017 Zespół Interdyscyplinarny prowadził 23 „Niebieskie Karty”.

**Rozdział II
ZAŁOŻENIA PROGRAMU**

§ 3. 1. Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działanie mające służyć:

- 1) wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny, biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania,
- 2) wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,

- 3) poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy,
- 4) zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno-edukacyjno-wychowawczych w środowisku,
- 5) zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

2. Zasadą nadrzędną Programu jest ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje skuteczność podejmowanych działań. Zakłada się, że skuteczność działań w zakresie przeciwdziałania dysfunkcji rodziny będzie osiągnięta w szczególności poprzez wczesne podejmowanie działań profilaktycznych przed wystąpieniem problemu oraz pracę z dziećmi oraz ich rodzicami w ich środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym.

3. Celem działań jest zapobieganie powstawania sytuacji mających niekorzystny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny, wsparcie jej w zakresie występujących niedomagań, zabezpieczenie potrzeb, wpływanie na poprawę trybu i jakości życia, pomoc we wzmocnieniu jej wydolności opiekuńczo-wychowawczej oraz w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka.

4. Adresatami programu są rodziny wychowujące dzieci oraz rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone ubóstwem, problemem uzależnienia oraz rodziny dotknięte przemocą.

Rozdział III CELE PROGRAMU

§ 4. Cel główny: Stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w gminie.

§ 5. 1. Cel szczegółowy: Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin w zakresie zadań:

- 1) stałe diagnozowanie i monitoring warunków życia rodzin,
- 2) zapewnienie bezpieczeństwa materialno-bytowego rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości,
- 3) objęcie pomocą dzieci w szczególności w formie dożywiania, zaopatrzenia w podręczniki szkolne, organizowanie wypoczynku w okresie wolnym od nauki, umożliwianie korzystania z organizowanych form spędzania czasu wolnego,
- 4) praca z rodziną poprzez prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej,
- 5) zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych rodzinom tego wymagającym,
- 6) monitoring funkcjonowania i wydolności opiekuńczo-wychowawczej rodzin oparty na zaangażowaniu i współpracy wszystkich podmiotów działających na rzecz dobra i bezpieczeństwa dziecka i rodziny,
- 7) zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia,
- 8) podejmowanie działań w zakresie aktywności społeczno-zawodowej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym celem umożliwienia podjęcia zatrudnienia.

2. Realizatorzy: OPS, PUP, Urząd Gminy, placówki oświatowe, Poradnia pedagogiczno-psychologiczna.

§ 6. 1. Cel szczegółowy: Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny w zakresie zadań:

- 1) systematyczne diagnozowanie warunków życia rodzin, ich potrzeb i oczekiwań oraz udzielanie im stosownej pomocy,
- 2) rozwijanie systemu wsparcia i specjalistycznego poradnictwa dla rodzin, w tym psychologicznego i prawnego,
- 3) wspieranie i propagowanie różnych form aktywności społecznej działającej na rzecz wspomaganie rodzin oraz umacniania w nich więzi rodzinnych,

- 4) promowanie wartości rodzinnej poprzez organizowanie spotkań edukacyjnych mając mających na celu wymianę doświadczeń, uczenie i pogłębianie umiejętności opiekuńczo -wychowawczych, poprawianie relacji rodzic-dziecko,
- 5) prowadzenie kampanii medialnych (ulotki, plakaty, artykuły prasowe) na rzecz umacniania rodziny i przeciwdziałania powstawania dysfunkcji,
- 6) podejmowanie działań na rzecz powrotu do rodziny naturalnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- 7) zapewnienie opieki nad dziećmi rodziców pracujących,
- 8) podejmowanie działań zapobiegających niedostosowaniu społecznemu dzieci,
- 9) udział gminy w rządowych i innych programach wspierania rodzin,
- 10) podejmowanie działań przeciwdziałających przemocy w rodzinie i uzależnieniom,
- 11) doskonalenie zawodowe pracowników podmiotów zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie,
- 12) podejmowanie współpracy i wypracowywanie zasad wspólnego działania wszystkich podmiotów działających na rzecz umacniania rodzin.

2. Realizatorzy: OPS, Urząd Gminy, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, placówki oświatowe.

§ 7. 1. Cel szczegółowy: Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym w zakresie zadań:

- 1) wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną (stypendia, zasiłki, dofinansowanie do imprez szkolnych i wycieczek, udział w projektach),
- 2) wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży, w tym udział placówek oświatowych w projektach,
- 3) realizowanie przez szkołę programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym,
- 4) udzielanie psychologicznego i pedagogicznego wsparcia uczniom znajdujących się w sytuacjach tego wymagających oraz ich rodzicom,
- 5) podejmowanie przez szkołę działań mających na celu kształtowanie właściwego zachowania nawyków i postaw życiowych,
- 6) podejmowanie przez szkołę współpracy z innymi podmiotami w zakresie rozwiązywania problemów uczniów z rodzin niedomagających,
- 7) prowadzenie świetlic szkolnych oraz organizowanie tam zajęć i pomocy dla uczniów,
- 8) organizowanie dodatkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla uczniów z trudnościami,
- 9) organizowanie poradnictwa i konsultacji dla rodziców ze specjalistami,
- 10) podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów społecznych poprzez prowadzenie w szkole programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem,
- 11) inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych,
- 14) podejmowanie działań mających na celu integrację dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

2. Realizatorzy: OPS, placówki oświatowe, Urząd Gminy, GKRPA.

§ 8. 1. Cel szczegółowy: Opieka nad dziećmi z rodzin niewydolnych wychowawczo w zakresie zadań:

- 1) praca socjalna z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze, prowadzona przez pracownika socjalnego,
- 2) zatrudnienie asystenta rodziny w przypadku zagrożenia odebraniem dziecka do pieczy zastępczej lub umożliwienia powrotu dziecka do rodziny naturalnej,
- 3) podejmowanie działań w celu zapewnienia nadzoru kuratora nad nieletnimi pozbawionymi dostatecznej opieki ze strony rodziców,

- 4) współdziałanie podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny celem przepływu informacji i podjęcie stosownych działań,
- 5) organizowanie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego w szkole oraz w placówkach specjalistycznych dla dzieci z rodzin niewydolnych,
- 6) wspieranie działalności świetlic dla dzieci w godzinach poza szkolnych,
- 7) prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie dotkniętej sytuacją kryzysową,
- 8) mobilizowanie rodziców do korzystania z programów korekcyjno -edukacyjnoterapeutycznych oraz specjalistycznej konsultacji,
- 9) organizowanie wobec dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo w szkole dostępnych form wsparcia np: kółka zainteresowań, zajęcia wyrównawcze i inne.

2. Realizatorzy: OPS, placówki oświatowe, Urząd Gminy, GKRPA, Poradnia psychologiczno-pedagogiczna.

§ 9. 1. Cel szczegółowy: Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży oraz zapobieganie uzależnieniom i zjawiskom przemocy w zakresie zadań:

- 1) realizacja programów dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem adresowanych do dzieci,
- 2) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- 3) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 4) udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym oraz zjawiskiem przemocy.
- 5) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 6) organizowanie prelekcji w szkołach przez specjalistów zajmujących się rozwiązywaniem problemów w tym zakresie,
- 7) promocja pozytywnych wzorców zachowań poprzez organizowanie w szkole zajęć, imprez, spotkań ukierunkowanych na wspieranie i prawidłowy rozwój i postawę społeczną młodego człowieka,
- 8) ustawiczne szkolenie nauczycieli w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom,
- 9) monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży,
- 10) promocja instytucji udzielających pomocy w przypadkach zaistnienia zjawiska przemocy,
- 11) współpraca wszystkich instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy,
- 12) wspieranie rozwoju i działania podmiotów udzielających wsparcia osobom i rodzinom znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

2. Realizatorzy: OPS, Policja, placówki oświatowe, GKRPA, Rada Gminy, Poradnia psychologiczno-pedagogiczna, Zespół Interdyscyplinarny.

Rozdział IV ZASOBY, PRZEWIDYWANE EFEKTY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA, MONITORING I EWALUACJA

§ 10. Podmioty realizujące zadania w obszarze wspierania rodziny oraz inne partnerskie instytucje i organizacje wspomagające:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 2) Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- 3) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- 4) Urząd Gminy,
- 5) Komenda Powiatowa Policji,
- 6) Zespół Interdyscyplinarny,
- 7) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- 8) Sąd Rejonowy,
- 9) Kuratorzy Sądowi,
- 10) placówki służby zdrowia,
- 11) placówki oświatowe,
- 12) pedagodzy szkolni, specjaliści i terapeuci.

§ 11. Przewidywane efekty:

- 1) stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- 2) ograniczenie szerzenia się patologii,
- 3) zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży,
- 4) zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin,
- 5) ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji,
- 6) ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej,

§ 12. Finansowanie Programu będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków budżetu gminy, budżetu państwa.

§ 13. Monitoring i ewaluacja Programu będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań dotychczas ustalonych. Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją. Koordynacją w zakresie realizacji Programu zajmuje się Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej.

§ 14. Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie G Szczaniec oraz poprawy stylu i jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystywaniu też własnej aktywności i potencjału jaki posiada. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji Programu jest ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny i podejmowanie interdyscyplinarnych działań.

§ 15. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi.

§ 16. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Wiesława Sienkowska